

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Promemorian En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor

(Dnr U2016/03475/S)

Skolinspektionen har givits möjlighet att yttra sig över Promemorian En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor.

Skolinspektionen tillstyrker förslagen i promemorian.

Skolinspektionen ser positivt på förslaget att införa en stadiindelad timplan i grundskolan. Med den stadielösa timplanen har undervisningstiden kommit att variera mellan olika huvudmän och skolor och en stadiindelad timplan är ett sätt att försöka öka likvärdigheten i förutsättningarna för eleverna att nå kunskapskraven. Förslaget skapar också fler naturliga avstämningstillfällen och kan bidra till en bättre uppföljning av att elever får sin garanterade undervisningstid. Skolinspektionen har i dag vissa svårigheter med att granska att timplanen följs och att elever får den undervisningstid de har rätt till i alla ämnen. Rörligheten mellan skolor och huvudmän ökar och en stadiindelad timplan kan minska riskerna för att elever som byter skola inte får den undervisningstid de har rätt till.

Det är rimligt att det även efter införandet av en stadiindelad timplan ska finnas möjlighet för Skolinspektionen att, efter ansökan, besluta att en huvudman får bedriva utbildning i grundskolan utan att tillämpa timplanen. Det är dock av vikt att det även fortsättningsvis ställs krav på att huvudmannen har godtagbara pedagogiska eller organisatoriska skäl för att bedriva sådan utbildning.

Skolinspektionen är vidare positiv till förslaget att begreppen låg-, mellan- och högstadiet återinförs i skollagen. Dessa benämningar har levt kvar i praktiken och som nämns i promemorian har flera skolpolitiska reformer på senare år utgått från en stadiindelning. Skolinspektionen ställer sig även bakom förslaget att grundskolans timplan ska finnas som en bilaga till skolförordningen. Därmed kommer timplanerna för de obligatoriska skolformerna att hamna på samma författningsnivå.

Vidare är förslaget att ämnet teknik ska få en egen minsta garanterad undervisningstid i den stadiindelade timplanen positivt eftersom teknikämnets roll därmed tydliggörs.

I syfte att uppnå en ökad tydlighet är det även av vikt att moderna språk anges som ett ämne i skollagen. I den stadiindelade timplanen i grundskolan föreslås att eleverna ska vara garanterade 48 timmar språkval i mellanstadiet. För att elever i sameskolan ska ges samma förutsättningar som elever i grundskolan är förslaget om att timplanen i sameskolan ska utökas till att omfatta språkval om 48 timmar bra. Vad gäller förslaget att betygssättning ska ske från årskurs 6 i alla ämnen, inklusive språkval, är det enligt promemorian en konsekvens av att språkval i och med den stadiindelade timplanen ska påbörjas senast i årskurs 6.

Sett ur ett likvärdighetsperspektiv mellan skolor och över landet är förslaget om att ett ämne eller en ämnesgrupp får minskas med högst 20 procent per stadium, till förmån för skolans val, av stor betydelse. Skolinspektionen är vidare positiv till förslaget att bestämmelsen om anpassad studiegång förtydligas med avseende på elevens möjlighet att nå behörighet till gymnasieutbildning.

Enligt promemorian bör undervisningstid från elevens val föras över till undervisning i matematik. Skolinspektionen ser positivt på att undervisningstiden i matematik utökas. Detta är motiverat bl.a. med hänsyn till de sjunkande resultaten i matematik. Konsekvenserna av ett färre antal timmar i elevens val och hur syftet med elevens val ska kunna tillgodoses fortsättningsvis är dock något som enligt Skolinspektionen bör utredas ytterligare. Skolinspektionen utvecklar detta resonemang nedan under avsnitt 5.3.3.

5.3.3 Minskad undervisningstid i elevens val innebär minskad administration

I promemorian föreslås att undervisningstiden i elevens val ska minskas. Förslaget motiveras med att det finns brister i hanteringen av elevens val, t.ex. lever inte skolor upp till kravet att eleverna ska erbjudas ett allsidigt urval och elevens val ger vidare upphöv till mycket administration.

Vid införandet av elevens val var ett av motiven att eleverna skulle ges möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper och skolan skulle ta till vara elevernas speciella intressen och stimulera elevernas initiativ och engagemang. Som konstateras i promemorian finns det dock brister vad gäller innehåll och genomförande av elevens val. Skolinspektionen har svårt att se hur förslaget, med en minskning av undervisningstiden, ska kunna leda till att fler skolor lever upp till kravet att eleverna ska erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val. För att fortsättningsvis kunna garantera att syftet med

elevens val tillgodoses och att detta inslag som helhet blir av god kvalitet vore det därför önskvärt att konsekvenserna för elevens val utreds ytterligare.

I ärendets slutliga handläggning har tf rättschefen Annica Runsten deltagit. Föredragande har varit Johanna Gokall.

Helén Ängmo
Generaldirektör